

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie juridische zaken

2012/2135(INI)

6.11.2012

ADVIES

van de Commissie juridische zaken

aan de Commissie ontwikkelingssamenwerking

inzake ontwikkelingsaspecten van intellectuele-eigendomsrechten met betrekking tot genetische hulpbronnen: gevolgen voor de armoedebestrijding in ontwikkelingslanden
(2012/2135(INI))

Rapporteur voor advies: Françoise Castex

BEKNOPTE MOTIVERING

Het verslag van de Commissie ontwikkelingssamenwerking heeft als doel de gevolgen van de intellectuele-eigendomsrechten met betrekking tot de genetische hulpbronnen voor de mensenrechten en de algemene voedselzekerheid te analyseren, in eerste instantie via een koppeling van de Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (TRIPS), het Verdrag inzake biologische diversiteit en het Nagoya-protocol erbij inzake toegang tot genetische hulpbronnen en de eerlijke en billijke verdeling van de baten die voortvloeien uit het gebruik ervan. De belangrijkste kwestie in dat verband is de "biopiraterij", een begrip dat zowel kan slaan op het exploiteren zonder toestemming van genetische hulpbronnen, zoals geneeskrachtige planten, als op het octrooieren van valse uitvindingen op basis van dergelijke hulpbronnen of het gebruiken van traditionele kennis van inheemse volken zonder compensatie.

De rapporteur is ingenomen met het feit dat er een debat over deze vraagstukken op gang komt, in het belang van de ontwikkelingslanden, met als einddoel het uitroeien van de armoede, maar onderstreept tegelijk dat de praktische uitvoering van regels ter bestrijding van biopiraterij ook raakpunten heeft met juridische problemen die moeilijk oplosbaar zijn als er niet grondig wordt nagedacht over en geen correcte interpretatie wordt gegeven van het hierboven genoemde bestaande wetgevingskader.

De rechtsterminologie van het gebied van het intellectuele-eigendomsrecht inzake genetische hulpbronnen moet verduidelijkt en geconsolideerd worden, vooral dan wat de term "biopiraterij" betreft. Elke definitie van de term moet degelijk gefundeerd zijn op uitvoerig onderzoek. De internationale gemeenschap moet ook sui generis-regelingen vaststellen op internationaal niveau inzake bescherming van planten in gevallen waarin er geen octrooibescherming bestaat.

Bovendien is het essentieel dat wordt gezorgd voor de belangen van de kleine en middelgrote telers, rekening houdend met het feit dat teveel bescherming op het vlak van de kweekprocessen innovatie en vooruitgang kan belemmeren en in het nadeel kan uitvallen van die telers doordat het de toegang tot dierlijke en plantaardige genetische hulpbronnen kan afsnijden.

SUGGESTIES

De Commissie juridische zaken verzoekt de ten principale bevoegde Commissie ontwikkelingssamenwerking onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. is van mening dat een duidelijk en samenhangend stelsel van intellectuele-eigendomsrechten zou bijdragen tot het genereren van kennis en de verspreiding ervan in de ontwikkelingslanden, wat onbetwistbaar voordelen zou opleveren voor de lokale ondernemers, het onderzoek, het onderwijs en het uitroeien van de armoede;
2. onderstreept dat extra inspanningen nodig zijn om de juridische terminologie op het gebied van de intellectuele-eigendomsrechten betreffende genetische hulpbronnen te verduidelijken en te consolideren, in het bijzonder met het oog op het definiëren, met behulp van gezaghebbende personen, van de term "biopiraterij";
3. is van mening dat voor de toekomstige bilaterale en multilaterale harmonisatieovereenkomsten, in het bijzonder met betrekking tot de reikwijdte van uitzonderingen en beperkingen op octrooirechten, nauwkeurig onderzoek uit ontwikkelingsoogpunt vereist is om een billijke volksgezondheidssituatie te bereiken, in de

geest van de uitvoering van lid 6 van de Verklaring van Doha over de TRIPS-overeenkomst, waarbij de lokale kennis wordt beschermd en, wat de rechten van de plantentelers betreft, de toegang tot zaadgoed wordt gegarandeerd;

4. neemt kennis van het werk van het intergouvernementele comité voor intellectuele eigendom en genetische hulpbronnen van de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom en pleit voor soortgelijke initiatieven en consistente definities op EU-niveau;
5. wijst er nogmaals op dat, tegen de achtergrond van zijn recente resolutie over de octrooiering van essentiële biologische processen¹, teveel bescherming op het vlak van de kweekprocessen innovatie en vooruitgang kan belemmeren, met alle nadelige gevolgen van dien voor de kleine en middelgrote telers doordat het de toegang tot genetische hulpbronnen kan afsnijden;
6. verzoekt de internationale gemeenschap rekening te houden met het feit dat de Internationale Unie tot bescherming van kweekproducten voorziet in een al van kracht zijnde sui generis-regeling voor de bescherming van plantenrassen voor gevallen waarin er geen octrooibescherming bestaat; pleit voor een reflectie over basisvereisten voor effectieve sui generis-modellen;
7. is van mening dat de plaatselijke kennis van inheemse werkwijzen voor de exploitatie van water wetenschappelijk onderzocht en vrij verspreid moet worden en dat geoctrooieerde technologieën in de ontwikkelingslanden innovatie in de toegang tot water en sanitaire voorzieningen moeten bevorderen.

---

¹ Resolutie van het Europees Parlement van 10 mei 2012 over de octrooiering van essentiële biologische processen – P7_TA(2012)0202.

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	6.11.2012
Uitslag eindstemming	+: 23 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sajjad Karim, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Jiří Maštálka, Alajos Mészáros, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Rebecca Taylor, Alexandra Thein, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Zbigniew Ziobro, Tadeusz Zwiefka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Eva Lichtenberger, Angelika Niebler, József Szájer, Axel Voss
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Sylvie Guillaume